

El paper clau de la família en la criança

xarxa d'infància 0-6
a viladecans, TU educadors

Núria Vendrell i Cadena
Psicòloga

4 de juny del 2012

“La era de la modernidad sólida ha llegado a su fin. ¿Por qué sólida? Porque los sólidos a diferencia de los líquidos conservan su forma y persisten en el tiempo: duran. En cambio, los líquidos son informes y se transforman constantemente: fluyen. Es el momento de la modernidad líquida. No hay pautas estables, ni predeterminadas”

Zygmunt Bauman

“La familia és la institució humana més bàsica i resistent. Es transforma, però mai desapareix”

L. Rojas Marcos

CANVIS EN LA FAMÍLIA

- L'entrada de la dona al mercat laboral i el control de la reproducció
- El qüestionament de la família patriarcal. Nous models de feminitat i masculinitat
- Els avenços en les polítiques d'igualtat de gènere
- Les xarxes familiars s'han fet més prolongades en el temps (es viuen més anys) i més reduïdes (menys persones)
- Aparició de noves formes familiars:
 - Més parelles de fet.
 - Més llars monoparentals amb menors de 8 i 10 anys

- Més llars reconstituïdes amb menors
- Més famílies adoptives
- Noves migracions
- Canvi de valors
- Inseguretat i solitud en la criança del fill
- Profunda crisi econòmica. Atur

La tendència és:

- Llars més petites però famílies més complexes
- Freqüents transicions al llarg de la vida

- El què no canvia són les necessitats de l'infant, ni l'evolució cognitiva, emocional ni relacional -

NECESSITATS DE L'INFANT

L'infant necessita establir un **vinde fort, segur, estable, eficaç i actiu**, almenys amb una persona adulta de referència.

Aquesta persona ha de:

- Resoldre les necessitats afectives, físiques, de salut, cognitives, etc, a més d'ajudar a l'infant a establir relacions amb els seus iguals.
- Aconseguir un bon vinde ja que és imprescindible per aprendre de les emocions, dels sentits i estimular les habilitats cognitives.

Perquè s'estableixi un bon vincle, segons J.Bowlby, cal que l'infant:

- Sigui i se senti estimat
- No hagi de cobrir cap mancança de la mare o de la parella
- Tingui el seu lloc i se'l reconegui com únic
- Reconegui la figura o figures parentals com a persones incondicionals segures i eficaces en les seves atencions
- Percebi que aquesta relació és estable

Un vincle insegur pot provocar trastorns emocionals i conductuals.

CARACTERÍSTIQUES DE L'ETAPA 0-6 ANYS

0-3 anys

- Maternitat. Embaràs, part i postpart.
- Ansietats, inseguretats, por, desitjos, expectatives...
- Necessitat de pares/adults competents per establir un vincle afectiu segur i eficaç.
- Inici de la comunicació: de la mirada a les primeres paraules.
- Importància de la xarxa familiar i social.
- L'infant passa de la relació simbiòtica amb la mare a separar-se d'ella, paulatinament.
- Intel·ligència senso-motriu, importància d'una estimulació sensorial adequada.
- Construcció del jo.
- Aprenejatge de la frustració. Límits, normes, horaris, quotidianitat segura.
- Oposició, negativisme, rebequeries.
- Assoliment dels hàbits bàsics: menjar, dormir, control d'esfínters...
- Joc individual.
- Necessitat de la coherència entre els adults del seu entorn afectiu.

3-6 anys

- Consciència del jo. Consciència de l'altre
- Identificació sexual.
- Procés de socialització actiu.
- Inici del pensament concret
- Necessitat de l'adult de referència per assolir els aprenentatges cognitius i emocionals.
- Assoliment dels hàbits bàsics.
- Aparició del joc simbòlic.
- Desenvolupament de la comunicació i del llenguatge.
- Necessitat d'un estil educatiu coherent. Importància de la relació de la família amb l'escola per aconseguir un vincle segur amb el mestre.
- Socialització.

Elements de vulnerabilitat etapa 0-6 anys

- Maternitats de risc (embarassos no desitjats, embarassos adolescents, mares soles, mares nouvingudes, avortaments previs, dificultats en la fertilitat....).
- Manca de vinculació amb l'infant o vinculació insegura. Carències afectives.
- Transicions familiars: Ruptures, famílies reconstituïdes, desaparició de la xarxa social i familiar, canvis de situació econòmica, immigració, atur...
- Malalties dels pares: físiques o mentals, cròniques o episòdiques.
- Dificultats conductuals en l'infant.
- Dificultats en l'adquisició d'hàbits.
- Infants amb alguna discapacitat.

FUNCIONS DE LA FAMÍLIA

Funcions de la família:

- Contenir les ansietats del fill.
- Oferir models d'identificació.
- Posar límits.

L'educació de l'infant necessita paciència, temps i estimació

Moltes gràcies
